

Å ta ansvar

Adm.dir. i Helse Nord, Marit Lind, skriver i flere aviser at omstillinga handler om å ta ansvar. Hennes ansvar er bare for Helse Nord, likevel påstår hun at hun tar et helhetlig ansvar. Det er lite i innlegget hennes som tyder på at hun tar et helhetlig samfunnsansvar for helsetjenestene, men så er det heller ikke hennes oppgave. Det er helseministeren, regjeringa og Stortinget sitt ansvar.

Å legge ned akuttfunksjoner i Narvik, Gravdal og for to sykehus på Helgeland, løser ikke bemannings situasjonen i UNN Tromsø eller på andre sykehus. Dertil er det alt for få ansatte fagfolk knytta til akuttkirurgi på disse fire sykehusene.

Derimot er pasientbehandlninga på lokalsykehusene stor. Å transportere akutt syke langs vegene eller i lufta, krever en mye større prehospital kapasitet enn hva som er i dag. Nye ambulanserbiler, nye ambulanshelikoptre og flere fagfolk må til. Da det også vil kreve mer utstyr til behandling under transport, vil det kreves større biler. Ingen ting av dette er heldig for pasientene. For som Støtteforeningene for lokalsykehusene her nord sier: «Vi blør ikke saktere». Vi har ikke bedre tid, men vi har dårligere vegar, mere uvær og lengre avstander. Å bygge ned lokalsykehusene gir oss ikke likeverdige helsetjenester som resten av landet.

Om pasientene kommer fram til UNN Tromsø, så oppstår et nytt problem. 90 % av akuttpasientene ferdigbehandles ved lokalsykehusene i dag. Hvis en transporterer alle disse inn til universitetssykehuset, så vil planlagte operasjoner måtte settes på vent. Fristbruddene vil økes, ikke løses. Flere vil dø i helsekø. Lokalsykehusene avlaster og fungerer som en buffer for sentralsykehusene. Slik kan de store sykehusene konsentrere seg om avansert og omfattende behandling.

Problemet med rekruttering og behandling må angripes på annen måte. Helse Nord burde kreve reelle budsjetter for å løse sine lovpålagte oppgaver. Det er Helse Nord sin oppgave å melde til politikerne at de underbudsjetterer. Underbudsjettering kan være en ønsket politikk. Grunnbemanninga må opp for å redusere sykefravær, senke overtidsbruken og overflødiggjøre vikarbyråene. Ansettelsene er først og fremst avhengig av budsjettene.

Helheten omfatter mer enn Helse Nord sitt domene. Å bygge ned lokalsykehusene vil selvfølgelig medføre større oppgaver til

primærhelsetjenesten. Helse Nord kan heller ikke ta fagfolk fra kommunenes helsetjeneste. Bemanningssituasjonen må løses helhetlig. Da bør både primærhelsetjeneste og spesialisthelsetjenesten samarbeide for å hindre oppbygging av et parallelt helsetilbud som krever dobbelt sett av fagfolk. Men heller ikke dette er primært Helse Nord sin oppgave.

Her svikter helseministeren. Det er de private klinikkene som nå sitter på gjerdet og håper på nedbygging av lokalsykehus og at ventelistene skal bli deres «ordrerreserve». De er ute etter de enkle og lønnsomme inngrepene. Spesialisthelsetjenestene står igjen med de kompliserte og mindre poenggivende operasjonene. Går noe galt, så vil det være sykehusene som må ta over pasientene.

Markedsstyringa med helseforetak er den største trusselen mot offentlig, sikker og pålitelig spesialisthelsetjeneste. Denne problemstillinga berører hverken arbeidsgruppene, direktøren eller styret i Helse Nord. Høringsdokumentet er ene og alene et dokument om hvor langt en kan gå politisk med å bygge ned lokalsykehusene. Helseministeren sitter og ser på i håp om å få privatisert enda mer av helsetjenestene.

Mye tyder på at det var en umulig oppgave Helse Nord fikk av helseministeren. Å få orden på økonomien, fjerne ventelistene og klare seg med færre fagfolk, lar seg ikke gjøre samtidig. Nå vil Helse Nord løse denne oppgaven med å ta ned behandlingsvolumet på sykehusene og overføre pasientene til private klinikker. Dette eksperimentet i nord er det Arbeiderpartiet som står for og som Stortinget bare ser på.

Frode Bygdnes

[«Markedsstyringa med helseforetak er den største trusselen mot offentlig, sikker og pålitelig spesialisthelsetjeneste.» - ht.no](#)

[Å ta ansvar - steigan.no](#)

Innlegget er også sendt Nordnorsk debatt, Nordlys, men kom ikke inn.